

Speech Thom de Graaf, nieuwjaarsreceptie 14 januari 2016

Welkom / nieuwjaar / dank aanwezigen

1. We hebben inmiddels 2015 de rug toegekeerd. Dat was wereldwijd een verwarrend en onbestendig jaar, maar voor het hbo een heugelijk jaar waar ik met plezier op terugkijk:
 - Strategische visie HBO 2025
 - Uitvoeringsagenda voor de komende jaren
 - Een agenda van OCW waar we op hoofdlijnen mee kunnen werken: internationaal/digitaal/meer docenten/lectoren/kwaliteit voorop/regeling taskforce/doorstroming extra aandacht
 - 40 jaar samenwerking en belangenbehartiging HBO; congres en jubileumsymposium
 - Bijna 450.000 studenten, 46.00 medewerkers, 28.000 docent fte's
2. In 2015 zagen we een daling van 8% van het aantal inschrijvingen (94.000) op zich zelf zegt een daling niet zoveel het gaat om de achterliggende redenen. Dat lijkt een complexe te zijn.
 - Instroomeisen soms strenger – pabo's minder
 - Minder doorstroom vanuit toeleverend onderwijs
 - Mogelijk de hogere drempels en ??
 - Rol en betekenis van het HBO; emancipatiemotor, kernpunten van de human capital agenda, backbone van de samenleving: middelbaar en hoger opgeleiden
 - Vinger aan de pols houden; het gaat niet om zoveel mogelijk kwantiteit, wel om zoveel mogelijk jonge mensen hun talenten maximaal te laten verzilveren via de goede/beste opleiding
3. Brengt mij op een grote opdracht waar de hogescholen mee worstelen: hoe kunnen we ons beleid en ambitie om de kwaliteit te versterken voorkomen dat te veel studenten afhaken? We kunnen dat niet alleen oplossen.
 - Ook verantwoordelijkheid vooropleidingen
 - Ook Van sociale problematiek in de grote steden, met sociaal-g.... problemen en achterstanden
 - Maar het is zorgelijke als integratie, van de studentenpopulatie uitvalt, in sommige hogescholen als ... allochtone studenten
 - De zoektocht gaat voort want het gewoon maar accepteren is geen optie. De verantwoordelijkheid gaat verder dan goed onderwijs geven en maar zien wie dat tot het einde meemaakt. Daarom ben ik ook zo blij met de initiatieven om verder te differentiëren en dat student en onderwijs(?) met elkaar te verbinden, met alleen excellentie trajecten maar ook AD's (7 hogescholen)

4. Differentiatie gaat verder: in het VO wordt nagedacht over meer maatwerk voor leerlingen, vooral die leerlingen die een stapje meer kunnen doen. Met ... Te heldere normen, duidelijke diploma's kan het HO bekijken wat wij kunnen bijdragen aan dat maatwerk ook te vertalen.
5. Differentiatie, verscheidenheid, streven wij naar, maar ontstaat ook in onze studentenpopulatie, door meer meisjes, meer veelkleurigheid door instroom uit nieuwe bevolkingsgroepen. Wij zullen daar als sector nog beter op moeten reageren:
 - Niet alleen omdat we alle studenten meer maat(?) / mogelijkheden willen begeleiden en stimuleren maar ook:
 - Omdat hogescholen een afspiegeling van de samenleving willen en moeten zijn
 - En omdat wij studenten volwaardig burger willen laten worden met besef en inzicht in: gelijke kansen/non-discriminatie, ruimte voor ieders ontplooiing en saamhorigheid.

Daarom zullen de hogescholen waar mogelijk zich nog beter tot de samenleving moeten verhouden.

Ik noem een paar punten waar wij – wat mij betreft – extra aan kunnen en moeten trekken:

- Hogescholen een betere afspiegeling laten zijn, betekent meer diversiteit in ons management, in onze besturen en in onze lectoraten. We doen het beter dan de Universiteiten, beter dan het bedrijfsleven, maar dat is nog niet genoeg.

Ik wil actief stimuleren dat we meer vrouwen, meer etnische diversiteit gaan zien en hiervoor netwerken inrichten en van de CvB's van de hogescholen vraag ik hierin een actieve opstelling.

- Doorgaan met het essentiële element in de hbo-vorming: burgerschap. Wij wij leiden het leidende en kennisrijke deel van onze bevolking en beroepsbevolking op. Die dragende pijler in de samenleving van morgen, moet ook verbindend zijn, mensen die kunnen samenbrengen, tegenstellingen overbruggen ipv aanwakkeren, begrip vooropstellen, rede in het emotionele debat brengen
- Ik heb afgelopen jaar al opgeroepen om een extra stap te zetten in de begeleiding van de vele vluchtelingen, voor zover dat in ons vermogen ligt. Die stap is gezet, maar mag niet wegzakken.

Ik zeg dat alles ook tegen de achtergrond dat bij uitstek het hoger beroepsonderwijs (HBO) de schakel kan vormen tussen het hoogopgeleide deel van de samenleving die internationaal/mondaal en intellectueel gericht is, de wereld van de kansen ziet, en de particularisten, zoals het SCP ze omschrijft, de bevolkingsgroep die laag is opgeleid, bedreigingen ziet en zich achter nationale grenzen wil verschansen.

Weten de bevolkingsgroepen nog wel verbindingen te maken? Juist hbo-ers met brede oriëntatie, kunnen de bruggen slaan. En wij, de instellingen, de opleiders, de docenten en medewerkers hebbend e opdracht om ze daarover de inzichten en de denkruimte te geven.

6. Er is zoveel meer te doen natuurlijk. Maar de opdracht om studenten te begeleiden in weerbaar burgerschap, is in deze onzekere en soms bange tijden alleen maar belangrijker geworden. Vorig jaar begon en eindigde met gruwelijke aanslagen in Parijs, dit jaar met een zelfmoordaanslag in Istanbul, aanslagen in Jakarta en massale aanrandingen in Keulen. Het zullen niet de laatste beproevingen zijn, en we zullen ook om moeten gaan met grotere emoties en tegenstellingen in de politiek en het politieke debat. Die wereld dringt de hogescholen binnen en dat vraagt veel van onze docenten, staf en begeleiders.

In 2016 neemt de Vereniging Hogescholen, het bestuur, het voortouw om daarover met de bestuurders intensief te spreken: hoe maken we de hogescholen meer responsief, meer samenlevingsproof en wat betekent dat voor het dienend leiderschap van de bestuurders.

7. Dames en heren,

We gaan natuurlijk nog veel meer doen: een greep uit de activiteiten en opdrachten in 2016:

- De herordening en vereenvoudiging van onze economische opleidingen, van business administration tot journalistiek
- Opstellen van een strategische onderzoeksagenda ogv de NWA
- Uitvoering van onze lerarenagenda (prima de universiteiten meer willen doen aan lerarenopleidingen, het wordt tijd, maar 80% zal HBO-opgeleid zijn en blijven!)
- Extra investeren in docenten en lectoren als voorinvestering. Extra investeren in het Deeltijd onderwijs, als het bedrijfsleven echt wil bijdragen
- En zoveel meer: kijk vooral op onze vernieuwde website waar al onze onderwerpen op zijn te vinden